

Січна Г.В.

УДК: 93:327.5[(495) + (497.17)] “19”

ВИЗНАННЯ РЕСПУБЛІКИ МАКЕДОНИЈА І ПОЗИЦІЈА ГРЕЦІЇВ 1990-Х РОКАХ

***Анотація.** У статті проаналізовано історію визнання республіки Македонії і позиція Греції. Вивчено розвиток вирішення спорів навколо державного прапора Македонської республіки і грецького ембарго Салоників. Розглянута робота Арбітражного комітету в області розпуску Югославії і створення на її території нових держав: Словенії, Хорватії, Македонії, Сербії, Чорногорії, Боснії і Герцеговини. Досліджена Тимчасова угода 1995 року, розроблена англійськими політиками Вансоном і лордом Оуеном. Досліджено внесок країн ЄС і НАТО у вирішенні конфлікту між Грецією і Македонією.*

***Ключові слова:** Греція, Македонія, Югославія, НАТО, ЄС, КЮРМ, Тимчасова угода, Арбітражний комітет, Міжнародний Суд, переговори, конфлікт.*

***Аннотация.** В статье проанализирована история признания республики Македонии и позиция Греции. Изучено развитие решения споров вокруг государственного флага Македонской республики и греческого эмбарго Салоники. Рассмотрена работа Арбитражного комитета в области роспуска Югославии и создании на ее территории новых государств: Словении, Хорватии, Македонии, Сербии, Черногории, Боснии и Герцеговины. Исследовано Временное соглашение 1995 года, разработанное английскими политиками Вансоном и лордом Оуэном. Исследован вклад стран ЕС и НАТО в разрешение конфликта между Грецией и Македонией.*

***Ключевые слова:** Греция, Македония, Югославия, НАТО, ЕС, БЮРМ, Временное соглашение, Арбитражный комитет, Международный Суд, переговоры, конфликт.*

***Summary.** The article analyzes the history of the recognition of the Republic of Macedonia and the position of Greece. Study the development of solutions of disputes over the national flag of the Republic of Macedonia and Greek embargo Thessaloniki. Examine the work of the Arbitration Committee of the dissolution of Yugoslavia and the establishment on its territory of the new states: Slovenia, Croatia, Macedonia, Serbia, Montenegro, Bosnia and Herzegovina. Investigated the Interim Agreement in 1995, designed by British politicians Vansonom and Lord Owen. The contribution of the EU and NATO in resolving the conflict between Greece and Macedonia.*

***Keywords:** Greece, Macedonia, Yugoslavia, NATO, EU, FYROM, the Interim Agreement, the Arbitration Committee, the International Court of Justice, negotiation, conflict.*

На Балканах Македонська держава стала центром двох конфліктів: по-перше, невирішене питання між Македонією та Грецією про назву новоствореної македонської держави, і статус македонської нації. По-друге, територіальні претензії з боку Албанської республіки в справі створення Великої Албанії, яка повинна включати в себе всі землі з албанським населенням.

У статті висвітлено врегулювання відносин між Грецією і Македонією, що виражено в конфлікті навколо назви нової держави, процесі визнання Колишньої Республіки Македонії та в питанні про національні символи молоді держави. Розглянуто випадок закриття порту Салонік для республіки Македонії та втручання в конфлікт США, в результаті чого було підписано між Грецією і Македонією угоду в 1995 році.

У контексті даних протиріч лежить зіткнення між різними народами, такими як: греки - албанці, греки - македонці, греки - турки, серби - хорвати, болгари - серби, болгари - турки і албанці - македонці.[1] На підставі порівняльного аналізу карти Балканського півострова, можна зробити висновок про те, що дані етноси контактують між собою за допомогою державних кордонів, які були визначені в результаті переділу земель провідними державами світу такими як: США, Великобританія, Франція, Італія, СРСР після Першої та Другої світових воїн.

У ході розпаду Австро-Угорської, а потім і Османської імперій і встановлення Версальсько-Вашингтонської системи устрою світу, Балканський півострів зазнав територіальних змін. У 1918 році крім Греції та Болгарії на Балканах було утворено Королівство Сербів Хорватів і Словенців.[2] До складу Королівства увійшли Сербія, Чорногорія, Хорватія, Боснія і Герцеговина, Словенія і Далмація. Згідно Нейскому договором 1919 року до Греції відійшла Західна Фракія, Королівство СХС отримала міста: Кула, Царібрід, Босілеград, Струліца.[3] У 1922 році Королівство було перейменовано в Югославію, яка включала держави: Словенія, Далмація, Боснія і Герцеговина.

Територіальні зміни були притамані Балканам і після Другої Світової війни. Ще на Ялтинській конференції 4 – 11 лютого 1945 року Рузвельт, Сталін і Черчілль дійшли згоди про те, що Югославія буде включати в себе Сербію, Хорватію, Словенію, Македонію, Боснію і Герцеговину, Чорногорію.[4] Греція залишається у володіннях англійської корони, а Болгарія підпорядкована радянському керівництву. У 1946 році Албанія була проголошена республікою, в 1947 році – Болгарія. У 1954 році Італія і Югославія розділили між собою землі Трієста.[5]

Остаточне оформлення державних кордонів країн Балканського півострова завершилося після Югославської кризи 1991 - 1992 рр. Унаслідок розпаду Югославії, були утворені Словенія, Хорватія, Македонія, Сербія, Чорногорія, Боснія і Герцеговина.[6] У 2002 році відбувся поділ союзної держави Сербії та Чорногорії.[7]

Варто відзначити, що кордони на Балканському півострові проводилися з урахуванням інтересів великих держав, що залежало від того, була Балканська держава для правителів світових країн союзником, чи супротивником. Встановлюючи межі, керівники країн ігнорували інтереси суспільства, що проживає на даній території. Наслідком такої політики стало те, що в сучасному світі кордони придбали інструментальний характер, виступаючи як засіб територіальних придбань і збільшення свого впливу в регіоні, що в свою чергу призвело до зростання націоналізму і іредентизму в суспільстві, і як результат – виникнення етнічних конфліктів.

В ході дослідження були введені в науковий обіг документи, які в повній мірі висвітлюють суть конфлікту і процес його врегулювання. Серед даного виду документів можна виділити наступне: «Справа, що стосується застосування статті 11, пунктом 1 Тимчасової угоди від 13 вересня 1995».[8] Являє собою звіт Міжнародного Суду про розгляд судової справи між Грецією і Македонією в 2008 році. У звіті вказана причина та підстава подачі позову македонським урядом із звинуваченнями, висунутими проти грецької держави і текст Тимчасової угоди 1995 року. Другий документ «Національна програма о прийнятті законодавства ЄС».[9] повідомляє про наміри Македонії провести переговори з греками і вирішити питання про прийнятну для обох країн назву македонської держави. У документі пропонуються варіанти врегулювання всіх спірних питань з Грецією, які передбачають обопільну згоду про прийнятну назву Македонії, розвиток і зміцнення економічних зв'язків Грецької і Македонської республік, а так само напрями зовнішньої політики КЮРМ по зближенню з США і країнами блоку НАТО.

Слід звернути увагу і на статті грецьких, македонських і турецьких авторів у сфері грецької зовнішньої політики та врегулювання спірних ситуацій із сусідніми країнами. Погляд греків висвітлений у статті грецького дослідника Харалампоса Леккаса «Колишня Югославська Республіка Македонія: поява нових македонських питань у другій Югославії».[10] Думку македонців щодо греко-македонського врегулювання можна простежити в статтях Д. Маролова «Політика ЄС щодо розпаду Югославії: особливий наголос на політику ЄС стосовно Республіки Македонія».[11] С. Мігдалоїтз «Греція оновлення зовнішньої політики: доповідь для Конгресу».[12] Думка турецької громадськості, простежується в праці кандидата історичних наук М. Раску «На кордоні Сходу і Заходу: грецькі геополітичні оповідання».[13]

Серед вітчизняної історіографії з питання греко-македонського врегулювання можна виділити статтю Д. Ю. Дворниченко «Греко-македонські відносини до і після підписання Тимчасової угоди: позиція Греції».[14] Автор зачіпає питання, пов'язані з суперечкою про назву між Грецією і Македонією, вимоги грецької сторони до змін державного прапора Македонської республіки. Автор дає оцінку ефективності Тимчасової угоди в дозволі розбіжностей між Афінами і Скоп'є.

Отже, актуальність дослідження полягає в тому, що протягом 1990-х років питання про назву Республіки Македонії між Грецією і молодою державою не було вирішене. Факт невирішеності взаємин між країнами негативно відбився на зовнішньополітичному становищі Македонії і відношенні країн ЄС, НАТО щодо Грецької республіки. Процес переговорів врегулювання питання зачіпає і ставлення греків до македонської нації, яку грецький народ не визнає.

Виходячи з вище сказаного, метою даного дослідження є вивчення основних аспектів спору між Грецькою республікою і Македонією, а так само позиція світової громадськості до даного питання в 1990-і роки.

З поставленої нами мети випливають наступні завдання: розглянути причини спору між Грецією і Македонією; досліджувати випадок закриття грецьким урядом для Македонії порту Салоніки; вивчити питання про конфлікт навколо державного прапора Колишньої Югославської Республіки Македонії; простежити ставлення ЄС і НАТО до конфлікту між Грецької та Македонської республіками в 1990-х роках.

Предметом даного дослідження виступає суперечка про назву Македонії між Грецією і Македонією в 1990-і роки, а об'єктами в такому випадку є Грецька і Македонська республіки.

У дослідженні був використаний метод історичного аналізу, який дозволив визначити і проаналізувати основні факти греко-македонських відносин у сфері визнання Колишньої Югославської Республіки Македонії в 1990-і роки і сформулювати об'єктивні висновки.

У 1944 році президент Югославської держави Броз Тіто назвав провінцію Югославії Вардарська бановіна[15] Македонією. У 1991 році, в ході югославської кризи, дана провінція мирним шляхом вийшла зі складу держави. Кіро Глігоров оголосив про незалежність держави під назвою Республіка Македонія.[16] Однак Інногурація Кіро Глігорова, як президента незалежної республіки, викликала негативну реакцію з боку грецького уряду. Греки відмовилися визнати назву держави, з огляду на те, що на півночі Греції є однойменна область, яка складає 39% території історичної держави Македонії V - II століть до н. е.

Відповідно, грецький уряд заявив, що використання назви «Македонія» опоганює спадщину Давньої Греції і несе в собі по відношенню до предків македонців, які проживають на грецькій території, іредентистські прагнення з боку КЮРМ.[17] Головною причиною було те, що Афіни побоювалися можливих наслідків у вигляді націоналістичних виступів, які виникнуть в результаті створення держави з назвою Македонія на північних кордонах Грецької республіки. Згідно такого рішення, грецький уряд вважає, що даний крок може спровокувати напруженість серед нащадків історичних македонців і поставить під сумнів право греків на історичні землі Македонії.[18] У цьому зв'язку Міністр закордонних справ Греції направив звернення до секретаря ООН, Бутрос Галі, в якому наполягав не визнавати нову державу з ім'ям Македонія: «Світу в регіоні загрожує тільки назва держави, воно узурпує ім'я з метою створення, неіснуючої країни з територіальними претензіями як фундаментальної політики. Уряд пана Глігорова прийняв за національний прапор історичний символ Греції - зірку Вергіна».[19]

Тим не менше 27 серпня 1991 до роботи приступив Арбітражний комітет, в ході своєї діяльності, члени комітету забезпечили точне виконання судових рішень Мирної конференції, що пройшла в Гаазі з порядком денним – розпуск Югославії і створення нових республік на її території.[20] У даній ситуації, Греки заручилися підтримкою з боку Європейського Союзу у своїх претензіях до Македонії. 16 грудня 1991 глави країн ЄС зажадали від Македонської держави конституційних гарантій про відсутність територіальних вимог до сусідніх держав. На підставі висунутих вимог, уряд Македонії зобов'язувалося запобігати будь-який ворожій пропаганді всередині своєї держави. Зі свого боку Арбітражний комітет 4 липня 1992 року

прийняв рішення розпустити Югославську державу і створити на її території: Боснію і Герцеговину, Македонію, Албанію, Сербію, Словенію і Хорватію.

Серед розглянутих справ було і звинувачення з боку Грецької республіки на адресу Македонії, пов'язане з територіальними домаганнями на північну область Греції. Дослідження конституції проходило під керівництвом адвоката Роберта Бедінтера і п'яти президентів конституційних судів країн-членів Європейського Союзу.[21] В результаті, було прийнято рішення про відсутність у конституційному праві Македонії намірів про захоплення території сусідніх держав. Комісія постановила, що конституція була складена у відповідності з міжнародним правом, таким чином, члени Арбітражного комітету не бачать перешкод для визнання незалежної Македонської держави.

Ігноруючи постанови Міжнародної конференції в Гаазі і Арбітражного комітету, країни Європейського союзу, спираючись на невдоволення грецької сторони, відмовилися визнати Македонію. У травні 1992 року країни ЄС заявили, що співтовариство визнає Македонію під тим ім'ям, яке буде прийнятно для всіх сторін. Даний вчинок з боку країн-учасниць Європейського Співтовариства не можна назвати міжнародним, він, швидше за все, політичний, так як глави країн діяли в інтересах своєї безпеки на Європейському континенті, прагнучи запобігти можливого етнічного конфлікту між греками і македонцями. 27 червня 1992 на зустрічі глав країн ЄС в Лісабоні, представники делегацій саміту висунули вимогу керівництву Македонії виключити з своєї назви слово «Македонія».[22]

Керівники конфліктуючих країн, повинні були разом прийти до згоди про найбільш прийнятну назву, як для Грецької, так і Македонської республік. Грецький уряд заявив, що «Македонією слід називати тільки область північної Греції. Неприйнятне поняття «Егейська Македонія», не може так само називатися Республіка Македонія, і держава зобов'язана відмовитися від зірки Вергіна, як державного символу».[23] У даному питанні грецький етнос підтримали серби, що підтверджує зустріч Міністра Закордонних справ Сербії Вука Єремича і Міністра Закордонних справ Греції Дмитріса Дротсаса. На даній зустрічі МЗС Сербії заявив, що Афіни можуть розраховувати на будь-яку допомогу з боку Сербської держави, в питаннях що стосуються відносин з Македонією.[24]

Тим не менш, молодим македонським політикам подобалося більше «Республіка Македонія».[25] На території Македонії були віддруковані грошові купюри із зображенням білої вежі, яка була символом Салоніків, грецького портового міста. У той же час були активізовані дії македонських націоналістів. Частина націоналістично налаштованого македонського населення відправила лист прем'єр-міністру Греції Костас Караманлісу, в якому Афіни звинувачувалися у вношуванні планів розділу та окупації Македонії.

У даній ситуації Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй 7 квітня 1993 випустила Резолюцію № 817.[26] Відповідно до даного документа, Македонія допускалася в міжнародні організації під тимчасовим назвою, Колишня Югославська Республіка Македонія, що стало приводом до визнання республіки в 1993 році з боку шести країн учасниць Європейського Союзу Німеччини, Франції, Великобританії, Італії, Нідерландів і Данії. На знак не згоди з рішенням ЄС в жовтні 1993 року грецький уряд відмовився вести з Македонією переговори про прийнятну назву країни. Далі Греція голосувала проти македонського членства на Конференції з безпеки і Співпраці в Європі 1 грудня 1993 року.[27] Таким чином, греки з усіх сил намагалися перешкодити міжнародному визнанню Республіки Македонії. У відповідь на це, 9 лютого 1994 року Македонію визнали Сполучені Штати Америки.[28] Слідом за США підтвердження статусу незалежної держави для КЮРМ дали інші держави Європейського співтовариства: Ірландія, Іспанія, Люксембург та Португалія.

Греція не змусила себе чекати, 16 лютого 1994 року уряд Грецької республіки видав закон про закриття порту Салоніки для судів Македонії, і поставок через грецький порт Салоніки всіх товарів для сусідів.[29] Виняток було зроблено тільки для продовольства, медикаментів і палива, призначених для лікарень. Закриття порту означало повну паралізацію імпорту та експорту Македонії. Варто відзначити, що республіка не має свого виходу до моря і майже всі її постачання та торгівля з іншими країнами йшли через Салоніки, таким чином, закриття цього порту мало для Македонії серйозні наслідки. Наступним кроком грецького уряду було закриття консульства Греції в столиці Македонії - Скоп'є.

Грецьке ембарго знало критики з боку Європейського Союзу, яке порушувало статтю 113 Римського договору.[30] Спільнота подала позов до Європейського Суду з вимогою негайно припинити блокаду Салонік. Суд прийняв рішення про детальне розслідування випадку у зв'язку з наданими даними відповідача, зоснованого на тому, що європейська політика Греції побудована на забезпеченні незалежності країни, суверенітета і територіальної цілісності. Ембарго було введено на підставі статті 224 угоди «на увазі загрози війни між державами».[31] З боку Глігорова було відправлено листа прем'єру Грецької республіки Папандреу з проханням про припинення блокади порту, так як вибір імені Македонія не означає, що країна претендує на історію Древньої Македонії, адже у сучасних македонців є своя історія.[32]

Вирішити ситуацію змогли лише Сполучені Штати Америки, у вересні 1995 року французький і європейський політик, один з авторів Європейського Валютного союзу Жак Делор домігся зняття блокади Салоніков, і в Нью-Йорку між Грецької та Македонської республіками пройшли переговори, організовані США, в ході яких було підписано офіційний документ перемир'я. Тимчасовий договір, був заснований на проекті 1993 року, англійського політика Вансона і экс МЗС Великобританії, лорда Оуена,[33] але відхилений тоді грецьким урядом, було спрямовано на розвиток двосторонніх зв'язків до постійної угоди, яка повинна була допомогти у вирішенні спору про назву Македонії. Стаття 1 договору вказувала, що тимчасова назва Македонського держави - Колишня Югославська Республіка Македонія. У відповідності зі статтями 2 - 4 сторони повинні поважати суверенітет і недоторканність кордонів, дотримуватися політичної незалежності. Кожна держава, у відповідності з міжнародними нормами, має право вільно обирати і розвивати свої економічні, політичні, культурні, соціальні та національні символи. Стаття 8 проголошувала зняття грецького ембарго.

Ключовими моментами тимчасової угоди були статті 5 і 11, відповідно до 5 статті країни повинні були домовитися про структуру подальших переговорів у вирішенні всіх своїх суперечок, побудованих на світі без застосування військової сили, і статтею 11 яка свідчила, що Грецька республіка не заперечує проти участі Македонії в міжнародних організаціях під тимчасовою назвою - Колишня Югославська Республіка Македонія.[34] У свою чергу, Македонія повинна була видозмінити свій національний прапор - зірку Вергина, яка є символом грецької області Македонії та історичним надбанням Грецької держави. 6 жовтня 1995 македонський уряд видав закон про зміну державного прапора під реєстраційним номером ООН № 32193.[35]

Однак питання про назву Македонії упустили, а переговори з 1995 по 1999 р. під керівництвом адвоката Кіра Вансона і адвоката Метью Німець в період 1999 - 2008, не мали успіхів.[36] Незважаючи на це, прем'єр-міністр Греції Папандреу неодноразово стверджував, що питання про назву Македонії, розглядається державами як між друзями, а не ворогами.[37] І відповідно з 1995 року між Афінами і Скоп'є, під егідою Організації Об'єднаних Націй, ведуться переговори про прийнятну назву держави. У ході переговорів, Грецької стороною були запропоновані наступні назви як: «Північна Македонія», «Верхня Македонія» або «Нова Македонія».[38] Всі назви вказані відповідно з географічним розташуванням Македонії до Грецькому державі.

Висновки

Грецька республіка визнала за Часовою угодою 1995 року суверенітет і територіальну цілісність Македонії, але питання про назву держави як і раніше залишається відкритим. У зв'язку, з цим у зовнішньополітичному курсі македонський уряд орієнтується більше на Сполучені Штати Америки, і країни Західної Європи, ніж на Балканські країни, так як більшість балканських держав підтримує Грецію, а США прагнуть до міжнародного визнання Македонської республіки, домагаючись включення держави до НАТО.

Багаторічна суперечка, що почалася ще в 1991 році, не вирішена досі, що пов'язано з небажанням Греції піти на поступки в питанні назви Македонської республіки. В даному випадку, вирішення питання про назву нової держави як Республіка Македонія вимагає еволюційного, а не революційного підходу. Невирішеність спору перешкоджає адаптації Македонії до зовнішньополітичних процесів сучасного світу.

Економічне співробітництво та розвиток партнерства у галузі прикордонних переходів між Грецькою та Македонською республіками дозволяє зробити висновок про те, що керівники обох країн прагнуть до врегулювання всіх спірних питань, за допомогою підписання нової угоди на основі договору 1995 року, і подальшого розвитку двосторонніх зв'язків на політичному рівні між Афінами і Скоп'є.

В результаті аналізу документів вдалося встановити, що в області визнання Косово, грецька та македонська позиції збігаються, так як Албанія висуває територіальні претензії не тільки до Македонії, а й Греції. Албанська республіка вимагає приєднати до себе Косово і Північний Епір, що неприйнятно для Греції. Для збереження своєї територіальної цілісності грецький уряд об'єднався з македонським в боротьбі проти албанського націоналізму, тим самим надавши допомогу Македонії.

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

КЮРМ - Колишня Югославська Республіка Македонія

Джерела та література:

1. Apostolov M. The Macedonian question changes in content over time / M. Apostolov // Regional history of Europe. – 2005 – 2006. – p. 15;
2. Case concerning The application of article 11, paragraph 1, of the interim accord of 13 September 1995. – 2009. – Vol. 1. – p. 65;
3. Charalampos L. Former Yugoslav republic of Macedonia: The emergence of the New Macedonian question in the remains of second Yugoslavia/ L. Charalampos // Naval Postgraduate school. – California, 2001. – p. 95;
4. Craven M. What's in a name? The former Yugoslav republic of Macedonia and Issues of Statehood / M. Craven // Australian Year Book of international Law, 2007. – p. 199;
5. Macedonia-HISTORY [Електронний ресурс] // Encyclopedia of the Nations «Macedonia – History». – Режим доступу : <http://www.nationsencyclopedia.com/Europe>
6. Marolov D. The EU policy towards the dissolution of Yugoslavia special emphasis on the EU policy towards the republic of Macedonia/ D. Marolov [електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.diphis.ru/Macedonia/D. Marolov/p.22>
7. Migdalovitz C. Greece update CRS report for Congress / C. Migdalovitz, 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.crs.gov/Greece/p. 40>
8. Myhrvold R. Former Yugoslav Republic of Macedonia: education as a political phenomenon/ R. Myhrvold [електронний ресурс]. – Режим доступу : // <http://www.humanrights.uio.no/forsking/publ/publications/iste.htm/ p.45>
9. National programme for adoption of the acquis communautaire // Government of the republic of Macedonia. – Skopje, 2009. – p. 366;
10. Rasku M. On the Border of East and West. Greek Geopolitical Narratives/ M. Rasku. – 2001. – p. 30;
11. The Jackson Henry society «Macedonia under the pressure of its neighbours». [Електронний ресурс] / Henry Jackson. – Режим доступу : <http://www.henryjacksociety.org/stories.asp?pageid=49&id=1555>
12. Демиденко С. Македонія в контексте обще балканских проблем [Електронний ресурс] / С. Демиденко// Внешняя политика. Обозреватель. – Режим доступу : http://www.nasledie.ru/oboz/N05_96/5_07.HTM

13. Договор, учреждающий Европейское Сообщество (в редакции Ниццкого договора) // Московская Государственная Юридическая Академия – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://eulaw.edu.ru/documents/legislation/uchred_docs/evr_soob_nice.htm;
14. Задохин А. Г., Низовский А. Ю. «Славянская империя или балканская федерация?» [Электронный ресурс] / А. Г. Задохин, А. Ю. Низовский // Военная Литература – военная история. – Режим доступа : http://militera.lib.ru/h/zadohin_nizovsky/05.html
15. Задохин А. Г., Низовский А. Ю. Пороховой погреб Европы [Электронный ресурс] / А. Г. Задохин, А. Ю. Низовский // Военная – литература. – Режим доступа : http://militera.lib.ru/research/zadohin_ag/index.html/
16. Искандеров П. Этнический фактор в истории Балкан [Электронный ресурс] / П. Искандеров. – Режим доступа : http://www.perspektivy.info/oykumena/balkan/etnicheskij_faktor_v_istorii_balkan_2010-06-24.htm
17. Карта «Территориальные изменения 1945 – 1954 гг.» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.rusempire.ru/component/option.comtrue/itemid.440/catid.53/func_detail/id.4507
18. Карта «Территориальные изменения в Европе по Версальско-Вашингтонской системе» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.runivers.ru/docandmat/maps.png>
19. Карта «Территориальные изменения и новые государства в Европе после Первой Мировой войны» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.rusempire.ru/component/option.comtrue/itemid.427/catid.31/func_detail/id.3403
20. Македонский кризис [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://nationalism.org/pioneer/macedonia.htm>
21. Малинов Ю. Спор Греции и Бывшей Югославской Республики Македонии [Электронный ресурс] / Ю. Малинов // Лента : Политика. – 21.04.2008. – Режим доступа : <http://www.rodon.org/polit-080421111010>
22. Плюралистическая однополярность (1997–2003) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.diphis.ru/sotrudnichestvo_malih_i_srednih_stran_ugo_vos-a1545.html
23. Политическая Карта распада Югославии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://images.wikia.com/althistory/ru/images/3/PNG>
24. Советский Союз на международных конференциях периода Великой Отечественной Войны 1941 – 1945 гг. / Сборник документов МИД СССР. – М.: Политиздат, 1984. – Т.4. – 302 с.;
25. Топографическая карта Балканского полуострова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://ru.wikipedia.org/wiki/Balkan_topo_ru.png

Недашковская К.А., Шевелев С.С.

УДК 321:338.24(592.36) «194/196»

СИНГАПУР НА ПУТИ К НЕЗАВИСИМОСТИ (1945 - 1965 ГГ.)

***Аннотация.** В статье рассматриваются предпосылки возникновения национально-освободительного движения, появления политических партий и профсоюзов, анализируется эффективность государственной политики ПНД в социально-экономической сфере и политической жизни Сингапура, раскрываются причины выхода города-государства из состава федерации Малайзии и образования независимого государства - Республики Сингапур.*

***Ключевые слова:** государство, политика, экономика, национализм, Федерация Малайзия, Сингапур.*

***Анотація.** У статті розглядаються передумови виникнення національно-визвольного руху, появи політичних партій та профспілок, аналізується ефективність державної політики ПНР в соціально-економічній сфері та політичному житті Сингапура, розкриваються причини виходу міста-держави зі складу федерації Малайзії та утворення незалежної держави - Республіки Сингапур.*

***Ключові слова:** держава, політика, економіка, націоналізм, Федерація Малайзія, Сингапур.*

***Summary.** The article deals with the prerequisites of the national liberation movement, the emergence of political parties and trade unions, analysis of the effectiveness of the public policy of PAP in the socio-economic sphere and political life of Singapore, disclosure of the reasons of the leaving the Federation of Malaysia by city-state and formation of an independent state - the Republic of Singapore.*

***Keywords:** state, policy, economy, nationalism, Federation of Malaysia, Singapore.*

Вторая половина XX века является знаковой в истории Сингапура. Этот период развития государства насыщен яркими событиями, повлиявшими на ход дальнейшей истории страны. Сингапур продемонстрировал уникальный опыт превращения бывшей британской колонии в одно из самых передовых государств мира. В настоящее время многие политики обращаются к опыту этого города-государства, высоко оценивая заслуги правительства в преобразовании Сингапура в самое развитое государство Юго-Восточной Азии.

Изучением «феномена» сингапурского государства занимаются экономисты, историки, социологи и другие специалисты. Большой вклад в изучение политической жизни Сингапура внесла Гуревич Э. М., посвятив ряд работ политике и экономике Сингапура: «Политическая система современного Сингапура» [5], «Внешняя политика Сингапура» [4]. Среди работ, посвященных социально-экономическим тенденциям развития государства, наиболее важное место занимают монографии Курзанова В. Н. «Промышленное развитие Сингапура» [10], «Сингапур в экономике Юго-Восточной Азии» [11], Пахомовой Л. Ф. «Модели процветания (Сингапур, Малайзия, Таиланд, Индонезия)» [13]. Исследование Шевелева С. С., Недашковской К. А. «Межэтнические отношения в Сингапуре на фоне социально-экономического